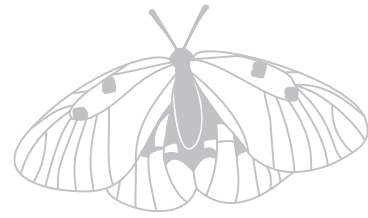

violett guldvinge

Lycaena helle

Rödlista
2010

Livskraftig
LC

Nära hotad
NT

Sårbar
VU

**Starkt hotad
EN**

Akut hotad
CR

Nationellt utdöd
RE

Kunskapsbrist
DD

Den violetta guldvingen är på stark tillbakagång i Sverige. Den finns numera bara på ett begränsat antal lokaler i mellersta Norrland.

Livsmiljö och ekologi

Arten trivs i fuktig, lågvuxen gräsmark, ofta i sluttningar längs mindre vattendrag eller i fuktstråk i slättermark. Den förekommer också vid solexponerade källflöden och sluttande kärrmarker, sippervattensstråk och vid vattenfall. Äggen placeras ett och ett vid mittnerven på bladundersidorna av värdväxten ormrot (*Bistorta vivipara*). Ormroten är starkt hävdgynnad och sannolikt gynnas larvutvecklingen av att slätter och höbärgning inte nämnvärt skadar den lågvuxna ormroten, utan istället i högre grad exponerar markytan för soluppvärmning. Larverna är mycket tröga och de uppvaktas i liten grad av myror. I Sverige gräver larven ner sig i mossa före förpuppningen och arten övervintrar alltid i puppstadiet. Violett guldvinge är en av ett fåtal dagfjärilsarter med individrika populationer på kontinuerligt hävdad slättermark. Flertalet arter av blåvingar som befinner sig i samma livsmiljö gynnas istället av kortvarigt bruten hävd och utnyttjar vid kontinuerlig hävd i högre grad kantzoner

för sin larvutveckling. Fjärilen flyger under gynnsamma år i hela utbredningsområdet redan från mitten eller slutet av maj och ett par veckor framåt. Försenade individer kan ibland påträffas till början av juli. På respektive lokal har dock arten kort flygtid, ca 14 dagar.

Utseende

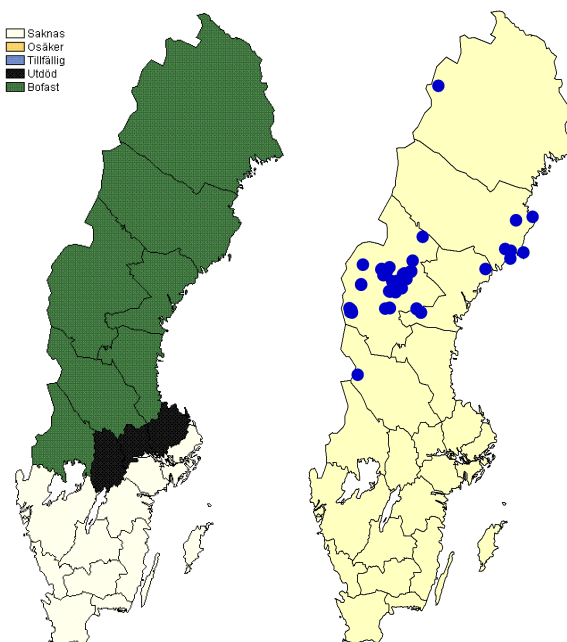
Vingovansidan är violett mot brun och orangeröd botten. Undersidan däremot är orangevärdad och rikligt tecknad med svarta punkter. Båda könen har på framvingarna samma svartaktiga fläckrader som inåt och utåt begränsar mellanfältet och svart diskfläck, men endast honan har gulröda fläckar utanför den yttre fläckraden. Hos honan finns också gulröda fläckar närmare utkanten på bakvingen och ibland också tydligare blåviolettera band av fläckar på båda vingarna. Vingspannet är 22–26 mm.

Utbredning

Violett guldvinge förekom tidigare på kulturmarker över hela Norrland och norra Svealand, men har minskat kraftigt under senare årtionden i takt med att brukningsmetoderna har förändrats och landskapet har börjat växa och planteras igen. Den finns nu kvar på ett fåtal lokaler i norra Sverige med Jämtland, Ångermanland och Västerbotten som sydgräns. Efter den regniga och kyliga sommaren 1987 försvann arten från stora områden, sannolikt främst på grund av den tilltagande isoleringen av de då individsvaga överlevande populationerna. En fortsatt kvalitetsförsämring av habitatet har lett till att fragmenteringen av gynnsamma livsmiljöer blivit ohållbar i stora delar av artens forna utbredningsområde. I Sverige har violett guldvinge alltid varit utpräglat lokalt förekommande, men populationstätheten var ofta ganska hög, åtminstone inom den centrala delen av totalutbredningen.

Inventeringsmetod

Violett guldvinge inventeras lämpligen vid fint väder under artens optimala flygperiod. Hanarna kläcker i regel ett par dagar före honorna. Eftersom arten har relativt kort flygperiod är det lämpligt att räkna antalet individer strax efter de första flygande individerna har setts i området. Genom att utnyttja fenologiverktyget på Artportalen samt färska rapporter från andra rapportörer kan man försöka räkna ut den optimala flygtiden för arten på den lokal man vill undersöka. De allra flesta fjärilar flyger som mest mitt på dagen under soliga och varma dagar under sommaren. Gå en slinga (linjetranspekt) på lokalen under max 45 minuter och räkna antalet flygande/vilande individer. Gå samma slinga år från år under samma tidslängd. För att få ett mått på antalet individer är det lämpligt om man gör en linjetaxering. Transekten väljs subjektivt och förläggs där man tror att arten kommer att flyga. Viktigt att gå mycket långsamt och titta lågt i vegetationen. Flygande individer av violett guldvinge är mycket svåra att följa med blicken. För att vara säker på artbestämningen kan arten behöva fångas in med en s.k. lufthåv som ofta har en ringdiameter på 30–50 cm.

Fynd från 2000-2010

Referenser

- Artfaktblad [violett guldvinge](#), ArtDatabanken, SLU 2010-01-19
 Gärdenfors, U., Aagard, K., Biström, O. (red) & Holmer, M (ill). 2002.
 Hundraelva nordiska evertebrater. Handledning för övervakning
 av rödlistade småkryp. Nord 2002:3. Nordiska ministerrådet och
 ArtDatabanken.
 Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Fjärilar: Dagfjärilar.
 Hesperidae – Nymphalidae. 2005. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Foto: Tomas Carlberg

Allmän information om Faunaväkteri

Syftet med faunaväkteri är att få kunskap om våra vilda djurs tillstånd, främst hotade arter. Genom att följa en population från år till år kan trender upptäckas och hot kan uppmärksammas. Därigenom underlättas arbetet med att bevara arterna. Förutom årlig övervakning av kända populationer innefattar faunaväkteri även återbesök av äldre fyndplatser och eftersök av nya populationer. All väkteriverksamhet sammanställs och tillgängliggörs i Artportalen och kan därmed användas inom naturvård och miljöövervakning. Verksamheten är ideell men samordnas av ArtDatabanken och Sveriges entomologiska förening.

Bli faunavaktare!

Alla är välkomna att bli faunavaktare. Du behöver inte vara expert, ett naturintresse räcker. Välj din art på artportalen.se där du får mer information om hur du blir faunavaktare.

Kontakt: asa.hedin@slu.se www.slu.se/artdatabanken www.artportalen.se www.sef.nu